

להתקדש קדושת הגוף, ואף שאין הדבר התלוי בו נותר לגמרי אלא בצירוף הזריקה.

ומבאר הגמרא, שאין הדבר כן, אלא: **אפילו תימא שמשנתנו רבי אלעזר ברבי שמעון** היא, הסובר שאין הדבר התלוי בזבח מתקדש אלא כשנעשו בו שני הדברים המתירים —

כי עד כאן לא אמר רבי אלעזר ברבי שמעון שאין הדבר התלוי בזבח מתקדש אלא דוקא בכגון שהיה פסול בזריקה, וכגון שזרק שלא לשמו אבל **הכא במאי עסקינן** במשנתנו: **כגון שקיבל דמן** [דמו של הזבח] **בכוס** וכבר היה ראוי לזריקה, ואחר כך **נשפך** [ולא נפסל בזריקה] —

ורבי אלעזר ברבי שמעון סבר לה כוותיה דאבוה [סובר כדעת אביו] **דאמר: כל העומד לזרוק כזרוק דמי**.⁽¹⁾

אמר מר במשנתנו: הנסכים שקדשו בכלי ונמצא זבח פסול, **אם יש זבח אחר יקרבו עמו**; ואם לנו ייפסלו בלינה:

ומקשינן: **והא אמר רב חסדא: שמן שהפרישו לשום מנחה זה ונפסלה המנחה, הרי השמן פסול לשם מנחה אחרת**. וכך יש לנו לומר גם גבי נסכים, שאם הופרשו לקרבן זה ונפסלו, הרי הם פסולים לקרבן אחר!?

אמר תירץ רבי ינאי: הכא במאי עסקינן

הם בלינה על ידי קידוש הכלי, ודלא כזעירי שאין הקידוש תלוי אלא בשחיטת הזבח! ?

ומשינינן: **לא** כאשר פירשת את משנתנו שהיא עוסקת בזבח שנפסל בשחיטה, אלא משנתנו עוסקת בכגון **דאיפסיל בזריקה**, וכבר נתקדשו הנסכים על ידי השחיטה הכשירה ולכן נפסלים הם בלינה.

תניא לעיל עב ב: כבשי עצרת אין מקדשין את הלחם אלא בשחיטה, כיצד: שחטן לשמן וזרק דמן לשמן קדש הלחם; שחטן שלא לשמן וזרק דמן שלא לשמן לא קדש הלחם; שחטן לשמן, וזרק דמן שלא לשמן, הלחם קדוש ואינו קדוש. [כלומר, הרי הלחם קדוש ואינו נותר לכהנים באכילה, כדמפרש רבא לעיל מז א] דברי רבי.

רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: לעולם אינו קדוש, עד שישחוט לשמן ויזרוק דמן לשמן.

ודנה הגמרא: **כמאן** היא משנתנו, שאתה מפרשה: כיון שהיתה שחיטת הזבח כשירה, נתקדשו הנסכים התלויים בו? לכאורה היא **כרבי, דאמר: שני דברים** [שחיטה וזריקה] **המתירין** את הזבח ואת התלוי בו — כגון שחיטת וזריקת כבשי עצרת שהם מתירים את הזבח להקטיר את אימוריו ולהתירו באכילה ואת שתי הלחם באכילה, או שחיטת וזריקת קרבן שהם מתירים את הזבח, ואת הנסכים התלויים בו — הרי אלו **מעלין זה בלא זה**. כלומר, די בשחיטה לבד כדי להעלות את התלוי בו מעלה אחת

ונסכים, ראה שם.

1. כתב רש"י בפסחים יג ב ד"ה כזרוק דמי: כזרוק דמי לחול עליו כל שם פסול קדשי

מתקדשים, לפי המבואר במשנה לעיל עב ב, שאותם פסולים שאם עלו לא ירדו שחיטת התודה מקדשת את הלחם, והוא הדין לזבח

ומקשינן עלה: כיון שאף לשנותם לזבח אחר אינו אלא מתנאי בית דין, אם כן, גם לענין פסול לינה לא ייפסלו, ומשום דליתנו עליה בית דין דניפקו לחולין [שיצאו לחולין] אם לא הוצרכו לזבח זה!?

ומשנינן: גזירה של חכמים היא, משום שמא יאמרו הרואים את הנסכים שקדשו בכלי יוצאים לחולין: מוציאין מכלי שרת לחול, כי אין כולם יודעים את התנאי; ולכן אם לנו ייפסלו בלינה. (4)

ומקשינן: השתא נמי דאמרינן כיון שלב בית דין מתנה עליהם אפשר לשנותם לזבח אחר — ניחוש לרואים ונאמר שלא יקריבום עם

בנסכי ציבור, וכשרים הם לזבח אחר משום שלב בית דין של כהנים מתנה עליהם בשעת הפרשתם שאם הוצרכו לקרבן זה, הוצרכו, ואם לאו, יהו לזבח אחר. (2)

ומקשינן: אי הכי, שמן של מנחות ציבור, נמי יהא אפשר ליתנו במנחה אחרת משום תנאי זה!?

ומשנינן: שמן שאני, כי בהיפסול המנחה נפסל גם השמן, כי השמן, גופה דמנחה הוא, שהרי המנחה נבללת בו. אבל נסכים, שהם קרבים לחוד, אין פסול הזבח גורר אחריו את פסול הנסכים; ואם משום שהופרשו לקרבן זה, יכול הוא לשנותם לקרבן אחר, כי לב בית דין מתנה עליהם. (3)

נפסלו, ושמן שאני, שהרי נפסל בגררת הקרבן; אך מהמשך דברי הגמרא מבואר לא כן. ב. הביאור שנתבאר בפנים הוא על פי רש"י מכתב יד; ולפי פירושו, לא אמר רב חסדא שהשמן פסול לשום מנחה אחרת, אלא דוקא באופן שנפסלה המנחה, אבל אם נאבדה המנחה יכול הוא לשנות את השמן למנחה אחרת, ומשום שלב בית דין מתנה עליהם. אבל בפירוש המיוחס לרש"י פירש: בגופה של מנחה אין יכול להתנות; ולפי זה אפילו לא נפסלה המנחה, אין הוא יכול לשנות את השמן למנחה אחרת.

4. הנה לשיטת רש"י בעמוד א: "אין הנסכים מתקדשים — ליפסל בלינה — אלא בשחיטת הזבח", ואין הכלי מקדשם, ולפי שיטתו הגמרא כאן צריכה ביאור, וראה היטב בפירוש המיוחס לרש"י וב"טהרת הקודש" על דבריו; וראה הגהת הב"ח בדבריו.

קדשים, אבל לאישתרוי לא מישתרי עד דזריק.

2. רצונו לומר: אף על גב דלא היה תנאי בפירוש מגזבר ההקדש בשעה שהקדיש הנסכים בכלי לשם זבח זה, מכל מקום כיון דהוא קרבן ציבור, תלוי דעתו בדעת בית דין, ובית דין דעתם באופן זה, שאם לא יצטרך, כגון שייפסל הזבח בזריקה, אין מקדישים אותו לשם זבח זה, אלא מקדישים אותו לשם זבח אחר שיהיה זבח באותה שעה, ולכן אף שנשחט הזבח בכשרות — כמסקנת הגמרא לעיל — לא מהני ולא מידי לאיקבועי לשם זבח זה דוקא, דכמאן דלא הפרישו לשמו דמי, ויכול לשנותו לזבח אחר, זבח תודה.

3. א. לכאורה היה אפשר לומר, שלפי ביאור הגמרא כאן שהשמן נפסל בגררת פסול הקרבן, אם כן שוב אין אנו צריכים לתירוץ הגמרא "לב בית דין מתנה עליהם", כי אף בלי תנאי זה אפשר לשנותם לקרבן אחר כיון שהם עצמם לא

זבח אחר גזירה שמא יאמרו: נסכים שהפרישן לשום זבח זה, כשריין לשום זבח אחר.

ומשנינן: התני מתתיה בן יהודה ברייתא המפרשת את המשנה: לא אמרו שיכול לשנותם לזבח אחר משום תנאי בית דין אלא בכגון שהיה זבח זבוח באותה שעה שנפסל הזבח הראשון, כי יאמרו הרואים: לשם זבח השני הופרשו.

ומקשינן: אבל אין זבח זבוח באותה שעה, מאי דינן של הנסכים! ? שאי אפשר לשנותם לזבח אחר ונפסלו הנסכים בלינה! ? (5) אם כן תיקשי:

אדתני סיפא [עד ששנינו בסיפא של משנתנו]: "אם לנו — כי אין שם זבח אחר — יפסלו בלינה", ליפלוג וליתני בדידה [תחלק המשנה באופן של הרישא, דהיינו כשיש שם זבח אחר]: במה דברים אמורים שהוא יכול להקריבם עם זבח אחר, אלא

בכגון שהיה זבח זבוח באותה שעה, אבל אין זבח זבוח באותה שעה — לא. (6)

ומשנינן: הכי נמי קא אמר [אכן כך היא כוונת המשנה]: במה דברים אמורים שיקרבו הנסכים עם זבח אחר, דוקא בכגון שהיה זבח זבוח באותה שעה — אבל אין זבח זבוח באותה שעה, נעשה כמי שנפסלו בלינה ופסולין. (7)

ומקשינן: הרי במשנתנו מבואר, שאפילו אם נפסל הזבח נתקדשו הנסכים ליפסל בלינה, ונתבאר בגמרא לעיל, שמשנתנו אף כרבי אלעזר ברבי שמעון היא, כי משנתנו עוסקת בכגון שנשפך הדם, ונתקדשו הנסכים ליפסל בלינה משום שרבי אלעזר ברבי שמעון סובר כאביו ש"כל העומד לזרוק כזרוק דמי"; ואם כן תיקשי: האיך נאמר בפירושו משנתנו שהיא אף כדעת רבי שמעון, שיקרבו הנסכים עם זבח אחר משום ש"לב בית דין מתנה עליהם" —

והרי אפילו כשלא לנו יישרפו.

7. הנה מדברי הגמרא מבואר לכאורה בהדיא, שאם אין זבח זבוח באותה שעה, לא מיבעיא שאין לשנותם לזבח אחר, אלא נפסלו הנסכים ויישרפו מיד.

וכן מבואר ברמב"ם [פסולי המוקדשין ו כ]: נסכים שקדשו בכלי שרת ונפסל הזבח ... אם יש שם זבח אחר זבוח באותה שעה יקרבו עמו, ואם לא היה שם זבח אחר זבוח באותה שעה, נעשו כמי שנפסלו בלינה ויישרפו; במה דברים אמורים בקרבן ציבור, מפני שלב בית דין מתנה עליהם, אבל בקרבן יחיד, הרי אלו לא יקרבו עם זבח אחר, ואף על פי שהוא זבוח באותה שעה, אלא מניחן עד שיפסלו בלינה ויישרפו.

5. הנה לפי פשוטו, כוונת הגמרא: אם אין זבח זבוח באותה שעה, כי אז ייפסלו בלינה לכשילוונו; אך ראה בהערה בהמשך הסוגיא.

6. לפי פשוטו כוונת הגמרא היא, שאם אין זבח זבוח באותה שעה לא יקרבו עמו, ולכשילוונו אז ייפסלו בלינה ויישרפו, אך כל זמן שלא לנו לא יישרפו, כיון שלא נפסלו, וכן מוכח מן התוספות, כפי שיבואר בהערה 7; אך מהמשך לשון הגמרא משמע, וכן מפורש ברמב"ם, שבכי האי גוונא — שאין זבח זבוח באותה שעה — יהיה הדין כמו בסיפא שיישרפו מיד, וכפי שיבואר שם, וביאור קושיית הגמרא לפי זה הוא: למה שנינו בסיפא שרק אם לנו יישרפו,

משנתנו משום "לב בית דין מתנה עליהן"? ומשנינן: **שאני התם**, גבי תמידים, דאית להו תקנתא [יש תקנה שלא יופסדו אותם תמידים] ברעייה באחו עד שיפול בהם מום ואז ימכרו, ולכן אין בית דין מתנה עליהם. אבל בנסכים שלא הוצרכו לציבור, שאם לא תנאי בית דין הרי סופם שיישרפו, לכן בית דין מתנה עליהם מתחילה שיהיו לזבח אחר.

מתניתין:

ולד תודה ותמורתה של תודה, שהיתה התודה עומדת, ואמר "זו תחת זו", ואמרה תורה [ויקרא כז י']: "ואם המר ימיר בהמה

ומי אית ליה לרבי שמעון "לב בית דין מתנה עליהן", וכי סובר רבי שמעון סברת "לב בית דין מתנה עליהם" עד שאתה אומר סברא זו לפי דעתו?! והא אמר רב אידי בר אבין, אמר רב עמרם, אמר רבי יצחק, אמר רבי יוחנן: תמידין — שהם קדושים קדושת הגוף ואינם נפדים בלי מום — שלא הוצרכו לציבור: (8)

לדברי רבי שמעון אין נפדין תמימים, שהרי קדשו קדושת הגוף; ולדברי חכמים נפדין תמימין, משום ש"לב בית דין מתנה עליהן" שאם הוצרכו — הוצרכו, ואם לא, ייפדו — (9)

הרי מבואר שרבי שמעון אינו סובר "לב בית דין מתנה עליהן", ואיך נפרש את טעם

חילקה המשנה ואמרה, שאם אין שם זבח אחר זבח באותה שעה ייפסלו בלינה; ומבואר מדבריהם, "דאם לאו ייפסלו בלינה" היינו "ליפלוג וליתני בדידה", שאם אין שם זבח אחר "ייפסלו בלינה", אבל לא יישרפו מיד.

8. ביאר רש"י, שתמידים אלו היו נשארים בכל שנה בלשכת הטלאים, כי כך הוא הדין שאין פוחתין בלשכת הטלאים משה טלאיט, בעוד שלתמידים אין צריך בכל יום אלא שנים; ואותם טלאים שנקנו משקלי שנה זו, אינם ראויים לשנה החדשה, כי דין הוא להביא מן התרומה החדשה, ואם כן בסוף השנה — היינו בסוף אדר — נותרו ארבעה טלאים שאי אפשר להקריבם למחר, כי כבר יש שקלים מהתרומה החדשה.

9. מקור דברי רבי יוחנן בשיטת רבי שמעון וחכמים, מתבאר במסכת שבועות יא ב ויב א.

ומבואר מדבריו דבאמת יישרפו מיד וכאלו נפסלו בלינה; אלא שהדברים צריכים ביאור למה יישרפו; וביותר צריך ביאור החילוק שבין נסכי ציבור לנסכי יחיד, שהרי החילוק ביניהם שייך רק לענין שינוי זיבוח אחר, שבנסכי ציבור שייך לומר לב בית דין מתנה עליהם, מה שאין כן בנסכי יחיד; אבל באופן שגם בנסכי ציבור אין אומרים לב בית דין מתנה עליהם משום גזירה, למה ייגרעו נסכי ציבור לשרף, ונסכי יחיד טעונים לינה כדי לשרף?! וראה מהר"י קורקוס ו"אבן האזל"; וראה עוד ב"שלמי יוסף" בהערות לדרך זה.

אבל בתוספות מבואר שלא כדברי הרמב"ם, שהרי כתבו בד"ה ליפלוג וליתני בדידה: מכאן מוכח דגרס במתניתין "ואם לנו, יפסלו בלינה", ולא גרסינן "ואם לאו [ייפסלו בלינה], דאם כן הא קא מפלגי; כלומר, כיון שהברייתא מפרשת את מה ששינונו "אם יש זבח אחר ייקרבו עמו", דהיינו שיש זבח זבוח באותה שעה, הרי כבר

בבהמה, והיה הוא ותמורתו יהיה קודש" —

והמפריש תודה, ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ונמצאת הראשונה לאחר הקרבת השניה, או שנמצאת קודם הקרבת השניה והקריב אחת, והוא בא להקריב את הנותרת —

כל אחת מאלו קריבה ואינה טעונה לחם, שנאמר:

"והקריב על זבח התודה חלות מצות", מלמד הכתוב כי התודה טעונה לחם, ולא ולדה ולא חילופה [היינו אבדה והפריש אחרת] ולא תמורתה טעונין לחם.

גמרא:

תנו רבנן:

כתיב "אם על תודה יקריבנו, והקריב על זבח התודה חלות מצות", והיה הכתוב יכול לומר: "אם על תודה, והקריב על זבח התודה חלות", ובאה מילת "יקריבנו" לדורשה בשני חלקים [יקריב — יקריבנו];

מהו אומר "תודה יקריב", ללמד:

מנין למפריש תודתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ונמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות, כי עדיין לא הקריב את זו שהפריש תחת הראשונה, מנין שאיזה מהן שירצה יקריב ראשונה (10) ויביא לחמה עמה? (11)

תלמוד לומר "התודה יקריב" — והקריב על זבח התודה", לרבות כל תודה, והרי שתי העומדות לפניו תודות הן, וכל אחת ראויה ללחם.

יכול שתהא אף השניה להקרבה [שהקריב אחת, ובא להקריב את השניה] טעונה אף היא לחם? —

תלמוד לומר: "יקריבנו [יתור נו"ן ווי"ו]" שהוא בא למעט: רק באחד יקיים "והקריב על זבח התודה חלות" ולא בשנים. (12)

אחר שריבה הכתוב להקרבה ומיעט מן הלחם — (13)

מנין לרבות ולדות וחליפות ותמורות להקרבה? (14)

שנים", דמשמע, שלא בא הכתוב למעט אלא שלא יביא שני לחמים, שהרי יותר מזה ממעטינן, שאף אם אין דעתו להביא שנים, צריך הוא להביא את הלחם עם הראשונה ולא עם השניה, וכפי שיבואר בהערה בהמשך הסוגיא].

13. כביאור לשון "אחר שריבה הכתוב ומיעט" שהוא נראה כשפת יתר, ראה בפירוש המיוחס לרש"י, וב"טהרת הקודש".

14. פירש רש"י מכתב יד: שיכול להקריבן אחר שהקריב התודה.

וב"קין אורה" ביאר, שמקריבים אותם

10. היינו דוקא באופן זה, אבל אין יכול להקריב את האחת בלי לחם ולהביא לחם עם האחרת, וכפי שיבואר בהערה בהמשך הסוגיא.

11. לשון "ולחמה עמה" יש לפרש, שלא יביא את הלחם שהפריש לזו עם תודה אחרת, אלא יביא את הלחם שלה עמה, וכמבואר לקמן פ א "זו תודה וזו לחמה ... אבדה תודה אינו מביא תודה אחרת", והיינו — כפי שנתבאר בהערות שם על פי רש"י שם והסוגיא בפסחים יג ב — שאין מביא תודה אחרת עם הלחם שהפריש לתודה זו.

12. [יש לעיין קצת בלשון הברייתא "אחד ולא

תלמוד לומר: "אם על תודה". "על" ריבוי הוא לרבות את כל אלו.

לאחר כפרה, אבל לפני כפרה טעונית לחם, ומפרש לה ואזיל.

יכול יהו טעונות לחם, כלומר, מנין שאין הולדות והתמורות טעונות לחם? (15)

הוי בה רב עמרם אחייה [נתקשה רב עמרם, על איזה משלשת אלו נאמר דין זה]?!?

תלמוד לומר "והקריב על זבח התודה" שהוא מיעוט, ללמד: תודה טעונה לחם, ולא ולדה וחליפתה ולא תמורתה, טעונית לחם.

אילימא אחליפי תודת חובה, היינו, אם כוונת רבי יוחנן היה לומר, שאם אמר אדם "הרי עלי תודה" והפריש תודה לחובתו, (16) ונאכדה, והפריש אחרת תחתיה שהרי חייב הוא באחריותה, ונמצאה הראשונה; שאז אם הקריב תחילה את הראשונה שמצא, ולאחר שנתכפר בה הרי הוא מקריב את השניה שהפריש, אכן אין מביא הוא לחם עם חליפי

שלח רבי חנניה — מארץ ישראל לבבל — משמיה רבי יוחנן:

לא שנו — שאין אלו טעונין לחם — אלא

טעמא גופה, הואיל דגם חילופה הוה תודה בפני עצמה; [ולכאורה יש לומר טעם אחר, דמפסוק זה אין לנו למעט אלא את חליפת התודה שהיא אינה עיקר התודה שלא באה אלא במקום התודה הראשונה, אבל לא נדע שאם הקריב את החליפה שוב אין התודה עצמה טעונה לחם, ולזה הצרכנו ל"קריבנו" שהשניה להקריבה — אפילו התודה עצמה — אינה טעונה לחם].

וראה עוד ב"שלמי יוסף" סוף סימן קטז בשם הגרי"ז, שלענין חליפין צריך את שתי המקראות, הובאו דבריו בהערה על הסוגיא לקמן פ ב; וראה עוד בכתבים המיוחסים להגרי"ז בתמורה יח ב.

16. כן פירש רש"י בפירושו ראשון; ובפירושו שני פירש ענין "תודת חובה": כגון מפרש בים, והיוצא בשיירא, וחולה שניצל מחליו, וחבוש שיצא מבית האסורים, דאמרינן בברכות נד ב: ארבעה צריכין להודות ... דכתיב בהו "ויזבחו זבח תודה" בספר תהלים; וב"שיטה מקובצת" תמה על זה, שאין זו חובה, אם לא אמר "הרי עלי תודה", וראה בספר "יד בנימין"

אף על גב שאין הם באים עם לחם; וראה בתוספות תמורה יח ב ד"ה וחליפות, ובמה שכתב בביאור הגר"א שם.

15. אבל החליפות כבר נתמעטו מ"קריבנו" דמשמע: אחד ולא שנים, כדלעיל, ואגב גררא נקטה הברייתא חליפות עם תמורות וולדות, וכמבואר ברש"י וב"שיטה מקובצת".

ומה שאין ממעטים מ"קריבנו, אחד ולא שנים, גם את הולדות והתמורות כתב רש"י את הטעם משום דאי נמי מקריב לחם בהדייהו לאו שנים נינהו, דהא לא הפרישם לשם תודה, אלא מותר תודה הם, ולא בא הכתוב למעט מותר תודה מלחם.

והרש"ש כתב את הטעם משום שקדושתם אינה נמשכת עליהם אלא מחמת התודה, ואם כן הוה להו כגוף אחד עמה ונחלקת ממנה, מה שאין כן חילופה קדושתה מעצמה, לכן נחשבות כשנים.

ומה שאין ממעטים את חילופה מן הכתוב הממעט את הולדות והתמורות, ושוב לא נצטרך ל"קריבנו", כתב הרש"ש שם, שהוא מהאי

התודה; אבל אם מקריב הוא תחילה את השניה שהפריש, טעונה חליפי התודה לחם, ואת הראשונה שאבדה יקריב בלי לחם; כך אי אפשר לומר, כי:

אי לפני כפרה, כבר **תנינא** שהיא טעונה לחם, שהרי שנינו בברייתא – שהיא עוסקת בתודת חובה, מדקתני "מנין למפריש תודתו", ולא קתני "מנין למפריש תודה" – מנין שאיזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה. (17)

אי לאחר כפרה, כבר **תנינא** שהיא אינה טעונה לחם, שהרי שנינו בברייתא, שהראשונה להקרבה היא בלבד טעונה לחם, והשניה פטורה.

אלא שמא תאמר אחליפי תודת נדבה: חילוקו של רבי יוחנן אינו בחליפי תודת חובה שבה עוסקת הברייתא, אלא בחליפי תודת נדבה, היינו, שלא נתחייב להביא תודה אלא אמר על בהמה "הרי זו תודה" שאינו חייב באחריותה, ונאבדה, והפריש אחרת תחתיה על אף שלא היה מחוייב; ובא רבי יוחנן לומר, שאף בזו יש חילוק בין לפני כפרה בין לאחר כפרה;

אף כך אי אפשר לומר, כי הדין אינו כן,

אלא: **בין לפני כפרה בין לאחר כפרה טעונות לחם**, ומשום שמרבה בתודות הוא – כלומר, הרי אין התודה שהפריש תחת זו שנאבדה חליפי התודה הראשונה, עד שנפטרנה מהבאת לחם כיון שנמצאה הראשונה והקריב עמה לחם, כי אין זו אלא תודה נוספת שנדב, ונמצאו שתי התודות – תודות גמורות, הטעונות לחם.

אלא שמא תאמר לפרש את חילוקו של רבי יוחנן אולד של תודת נדבה, ובא רבי יוחנן לומר, שאם הקריב את הולד קודם שנתכפר בתודה עצמה, הרי היא טעונה לחם, ולא פטרה הברייתא את הולד מן הלחם אלא כשהקריב את הולד לאחר שנתכפר בתודה עצמה;

אף כך אי אפשר לומר, שאין הדין כן, אלא: **בין שהקריב את הולד לפני כפרה בתודה עצמה, ובין שהקריבו לאחר כפרה, אין טעונין לחם**, ומשום שאין הולד "תודה", אלא מותר דתודה [תוספת שגדלה על התודה] היא, ואין התוספת חייבת בלחם.

אלא מפרשת הגמרא את חילוקו של רבי יוחנן, אולד של תודת חובה; ובא רבי יוחנן ללמד שאם הקריב את הולד לפני כפרה הרי

בשם מהר"י פערלא שהביא כמה ראשונים הסוברים, שארבעה אלו חייבים להביא תודה, וראה עוד שם.

17. הנה רבי יוחנן אמר, שאם מקריב את השניה קודם הראשונה, טעונה היא לחם, ומשמע, שאין הוא יכול להקריב תחילה את זו בלי לחם, ואת הראשונה עם לחם; ולפי זה משמע, דמה

שנינו בברייתא "איזה מהן שירצה יקריב, ולחמה עמה", אין הכוונה שיכול להקריב את הלחם בין עם זו שנקרבת ראשונה ובין עם זו שנקרבת שניה, אלא מוכרח הוא להביא את הלחם עם זו שנקרבת ראשונה, ולא באה הברייתא לומר אלא, שיכול הוא להקריב את השניה תחילה ולהביא עמה לחם, ואין חייב להקריב את זו שנאבדה עם הלחם.